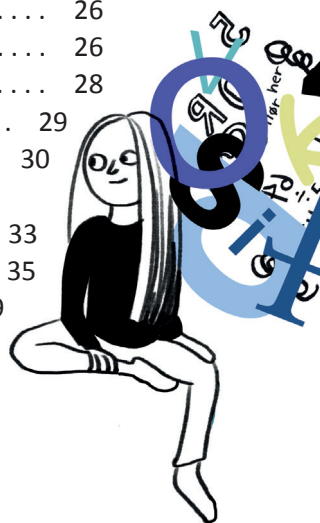

Innhold

Forord	9
Kjære leser	9
Foreldre trenger kunnskap	9
Bli en trygg og god støttespiller	10
Sånn bruker du boka	10
Bruk ordlista	11
Litt om forfatteren	11
Hva med dine egne erfaringer?	12
Jeg er ikke bekymret, men det er skolen	12
Kapittel 1 Hva er dysleksi?	15
Hva er dysleksi?	16
En vedvarende vanske	16
Språkets byggesteiner	17
Den viktige sammenhengen lyd–bokstav	18
Kjennetegn på dysleksi på ulike alderstrinn	19
Hva skyldes dysleksi?	26
Lese- og skrivevansker som ikke skyldes dysleksi	26
Tilleggsvansker	28
Sterke sider	29
På grunn av eller på tross av?	30
Kapittel 2 Flere vansker samtidig	33
Utviklingsmessige språkforstyrrelser (DLD)	35
Dyskalkuli / spesifikke matematikkvansker	39
ADHD	42

Kapittel 3 Hvordan oppdager vi dysleksi? Fra bekymring til diagnose . .	45
To urovekkende gjengangere	46
Hvordan oppdage barn i barnehagen med risiko for å utvikle dysleksi eller DLD?	47
Anbefalt saksgang i barnehage	48
Hvordan oppdager skolen barn med dysleksi i 1–3. klasse?	50
Viktig uavhengig av alder	54
Godt rustet	55
 Kapittel 4 Hva skjer når utredningen er ferdig?	57
Hvem trenger informasjon?	58
Hva kan du forvente av skolen?	58
Hva er viktig informasjon til deg som foresatt?	58
Hvordan snakke med den det gjelder?	62
Teamet rundt eleven	64
Tilbakemelding til voksne elever	65
Vanlige tiltak	67
 Kapittel 5 Det viktige hjem–skole-samarbeidet	69
Lovpålagt samarbeid skole–hjem	70
Et godt samarbeidsklima	71
Gode systemer	73
Lekser	75
Nok informasjon	77
Gode råd til skole–hjem-samarbeidet	77
 Kapittel 6 Mestring, motivasjon og selvtillit	79
Fundamentet for læring og utvikling	80
Dysleksiens onde sirkel	81
Mestring og motivasjon	82
Krav – støtte, en viktig balanse	84
Tilhørighet	85
Selvoppfatning	86
Dysleksiens gode sirkel	86
Åpenhet, trygghet og aksept	87

Kapittel 7 Den digitale verktøykassa	89
Hva er kompensering?	91
Hva er det beste hjelpemiddelet?	92
Hva er et hjelpemiddel og et læremiddel?	93
Hjelpemidler og støtte fra NAV?	94
Kapittel 8 «Å lese med ørene»	97
Hva sier forskerne om lese- og skriveteknologi?	98
Hva er talesyntese?	100
Hvorfor får jeg ikke lest opp teksten med talesyntese?	101
Ferdig innlest tekst	101
Direkte opplæring av tekst	103
Kapittel 9 Skrivestøtte	107
Touch	108
Prediksjon og ordforslag	109
Dedikert dysleksistavekontroll	110
Tekstkontroll	112
Tale til tekst / diktering	113
Digitale ordbøker	115
Kapittel 10 Andre gode hjelpere	117
Viktige nettsteder	117
Nyttige Facebook-grupper	118
Podkaster	118
Verktøy til å trene på lesing	119
Verktøy til begynneropplæring	120
Lese- og skrivestøtte	121
Tekst til tale, digitale bøker m.m.	121
Tale til tekst / diktering	122
Verktøy til å organisere og visualisere lærestoffet	122
Touchprogram	122
Kapittel 11 Hvordan forebygge og støtte barnet hjemme	123
Forebygging	123
1. Omsorg, nærhet og blikkontakt	124
2. Felles oppmerksomhet	124
3. Samtaler	125
4. Rim og regler	125

5. Å oppdage språkets form og bruk blir til lekeskriving	126
6. Lese sammen	127
7. Skrive sammen	127
Gode råd ved skolestart	128
God studieteknikk	130
Strategiarbeid	130
Struktur	133
Kapittel 12 Rettigheter og plikter	135
Barnet vårt har dysleksi – hva har vi rett på?	135
Ny opplæringslov 2024	136
Intensiv innsats er lovpålagt	136
Tilfredsstillende utbytte av opplæringen	137
Tilpassa opplæring (TPO)	138
Forholdet mellom tilpassa opplæring (TPO) og individuelt tilrettelagt opplæring (ITO)	140
Individuelt tilrettelagt opplæring (ITO)	142
Sakkyndig vurdering	143
Enkeltvedtak	145
Individuell opplæringsplan (IOP)	147
Vurdering	148
Fritak	149
Viktig å vite om eksamen	151
Klage	152
Kapittel 13 Det nytter	155
Ordliste	159
Noter	165
Litteratur	168
Stikkord	173

